

HAZAI BIOTECHNOLÓGIAI KKV-K A NEMZETKÖZIESEDŐ TUDÁSHÁROMSZÖGBEN

Dr. Antalóczy Katalin
Halász György Imre

Tatabánya, 2010. november 24.

Ágazati kutatásunk súlyponti kérdései

1. Mi jellemzi a hazai biotechnológiai ágazatot?
2. A nemzetköziesedésre vonatkozó elméletek és a nemzetköziesedés általános tendenciái
3. A hazai biotechnológiai KKV-k nemzetköziesedésének jellemzői

- Illeszkedett a teljes kutatás módszeréhez: szakirodalom feldolgozás, hivatalos statisztikák feldolgozása, on-line kérdőív, mélyinterjúk alapján esettanulmányok
 - Súlyos problémák:
 - visszaérkező kérdőív: 0
 - nagyon hiányos hazai és nemzetközi statisztikai adatbázis
 - 15 mélyinterjú – részben elzárkózó interjúalanyok
- ↓
- Meghatározta kutatásunk eredményeit

A hazai biotech ágazat jellemzői I.

- Súlypont: piros (orvosi, egészségügyi) biotech \Rightarrow mintánkban is meghatározó
- Méret szerint: nagy eltérések
 - gyógyszergyárak biotechnológiai részlegei/leánycégei
 - független kkv-k \Rightarrow őket céloztuk meg
- Szervezet típusa szerint: spin-off (egyetemi, vagy vállalati); gyógyszergyárakhoz kötődő (külföldi, vagy hazai) \Rightarrow mintánkban mindkettő szerepelt
- Fő profil szerint: gyógyszer-, vagy hatóanyag-kutató; diagnosztikai fejlesztő; klinikai kutató; egyéb \Rightarrow mintánkban valamennyi szerepelt

Antalóczy Katalin, Halász György

- Finanszírozás formája szerint
 - Meghatározó: kormányzati, EU támogatás (mindenki megkísérli legalább)
 - Kevésbé: visszaforgatott saját tőke (termelő tevékenységhez kötött)
 - Alig: kockázati tőke
- Σ Sok járadékvadász, „kvázi” vállalkozás, kevés igazán perspektivikus kkv

A mintánkban szereplő vállalatok eredményei

- Elméleti eredmények minden vizsgált cégnél (szabadalmak, nagy nemzetközi szakfolyóiratokban megjelentetett tanulmányok)
- Félkész termék licencbe adása (II. klinikai fázisba jutás előtt – 1)
- Reagensek, technológiák, gyógyhatású készítmények értékesítése (5)
- Bérkutatás végzése (4)
- Gyógyszergyártás és -értékesítés (1)

„A nemzetköziesedés olyan fokozatos folyamat, amelynek során a vállalat – adott piacokon adott termékekkel – növekvő mértékben integrálódik a nemzetközi üzletmenetbe.”

(Luostarinen, 1994)

A nemzetköziesedés fokozatai:

- Export
- Értékesítési leányvállalatok alapítása külföldön
- Licenc-, vagy alvállalkozói szerződések kötése
- Külföldi termelővállalat alapítása

A nemzetköziesedés szereplői

Főszereplők: a nagyvállalatok

Új jelenség: born globals

- Újonnan alapított kis- és középvállalatok
- Tudásintenzív ágazatokban
- Tevékenységük kezdettől nemzetköziesedett termékeik és termelési módszereik sajátosságai miatt

Tipikus példa:
biotech

A hazai biotech vállalatok nemzetköziesedése

- Létrejött (mai formájában): az 1990-es évek elejétől
- Gyors fejlődés (vállalatok száma, forgalma alapján): 2000-es évek közepétől
- Tipikusan kisvállalati szektor

Born globals?

- Növekvő mértékben exportorientált*
- Nemzetközi hálózatokba integrált kutatás
– egy-egy tudósra, az ő személyes hálózataikra építve
- Külföldi licenc- és alvállalkozói szerződések

* Statisztikai alapproblémák!

- Számos „kvázi vállalat”
- Jellemző a nemzetköziesedés kezdeti fokozatán való megállás
- Külföldi leányvállalat alapítására mintánkban egyetlen példa (diagnosztikai vállalat Kínában) – sikertelenség
- Ellenkező példa (hazai biotech cég külföldi felvásárlása) is ritka

- Tudományos és érdekképviseleti szinten jelentős
- Néhány különböző részterületen működő cég, illetve intézmény laza, vagy kötöttebb együttműködése lehetséges (klaszterek is) – nemzetközileg is
- Bizonyos területeken azonban (pl. klinikai kutatás) szigorúan ad-hoc jellegű kapcsolatok a vállalkozási tevékenységben

SWOT-analízis a magyarországi biotechnológiai kkv-kra

Erősségek

- Erős alapkutatói háttér
- Erős technológiafejlesztési háttér (részben a generikus kutatásokból)
- Jó alkalmazkodóképesség

Gyengeségek

- Kevés tapasztalat az originális kutatásban
- A kkv-knál nem kielégítő finanszírozási lehetőségek
- Fiatal vállalkozók hiánya

Lehetőségek

- Akár egyetlen sikeres termékkel is biztosítható a tartós működés és finanszírozása
- Részvétel jelentős új gyógyszerek kialakításában
- Diagnosztikai termékek további nemzetközi sikerei

Fenyegetések

- Támogatási rendszer kiterjedtsége csökkenhet
- Megrendelők elvesztése a hazai szabályozás bizonytalansága miatt

Kutatásunk fontosabb következtetései

- Támogatás nagy aránya a finanszírozásban
- A K+F tevékenység ritkán jut el akár fázis II végéig, így lassú növekedési dinamika a hatóanyag-kutatásban
- Biotechnológiára alapozott gyógyszergyártást
Magyarországon a hazai biotechnológiai kkv-k ritkán mozdítják elő
- Kiemelkedően életképes cégek a diagnosztikai anyagok és készülékek K+F területén
- Számos elsősorban alapkutató „cég” a piacon
- Fiatal vállalkozók (akár egyetem mellett kezdett vállalkozásokkal) hiánya
- A nemzetköziesedés alacsony szinten való megrekedése, személyes kapcsolatokra épülése

Köszönjük a figyelmet!